

СТЕНОГРАМА

от пресконференцията на НПРО относно начина на определяне на МОД и МРЗ

ИЗЛОЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ

Васил Велев (АИКБ):

Минималните осигурителни доходи (МОД) имаха положителна роля в началото при въвеждането им, но от 2008-2009 г. вече имат по-скоро негативен ефект и ние от години сме упрекувани от нашите членове, браншовите организации, че не поставяме остро въпроса за прекратяване на тази дейност. Ако беше нещо толкова хубаво, щеше да го има в Германия, Швеция и Австрия, например. В нито една европейска държава няма МОД.

ЕК, СБ, МВФ във всеки един доклад по темата отправят упреци към нашата страна, като се обосновават с увеличаване на сивия сектор и ограничаване на заетостта в територии и професии с ниска квалификация и заплащане.

От миналата година се криминализираха осигурителните измами, т.е. въведе се наказателна отговорност само за работодателите при осигурителни измами, т.е. когато осигуряват на сума, различна от реалната. Ще цитирам един синдикален лидер, който казва, че МОД са договореното равнище между социалните партньори, на което да се извършват измамите. Т.е. ако се осигурява на този праг един работник, работодателят е въвн от опасност да бъде осъден. Но това ли е реалният доход? Ние сме против договаряне на равнище на лъжата – всички трябва да се осигуряват на равнището, на което се плаща и контролните органи имат всички инструменти, с които да се справят с този въпрос. Така, както се справят със събираемостта на акцизите и ДДС, например. За нас това е правилният път.

Когато един работник си търси работа, той всъщност не знае в коя икономическа дейност е по класификатора, каква категория персонал точно е той и какъв е минималният праг, при който трябва да е назначен. Той знае каква заплата иска нето. Работниците търсят нетно равнище на прихода, който като не го намират, отиват при друг работодател. Работните заплати трябва да растат под натиска на пазара на труда, а не заради МОД. Мит е, че МОД увеличава заплатите. Вторият мит е, че ако няма МОД, всички ще се осигуряват на минимална работна заплата (МРЗ). В момента далеч не всички се осигуряват на МОД.

МРЗ, която е представена от МТСП като факт и на тази база трябва да се договорят праговете, нито е договаряна, нито е договорена. Тя не е обсъждана в тристранния формат, затова ние декларирахме, че няма да участваме в преговори за МОД и призовахме браншовите организации да ни подкрепят. До момента никой не е взел решение, противно на нашия призив.

Решението, което ние обсъждаме, е да се предложи ратифициране на Конвенция 131 на МОТ и да се договорят от браншовите организации препоръчителни индекси за нарастване на осигуровките и заплатите, без да обвързват към тези договорености нечленуващи при тях предприятия.

Евгений Иванов (КРИБ):

От въвеждането на системата за договаряне на МОД през 2003 г. КРИБ поддържаше този подход, не защото е добър, не защото няма нещо по-добро, но към онзи момент това беше единственият възможен начин да започне натиск срещу сивата икономика, да осигурим максимален комфорт на онези, които искат да оперират в светлия сектор. От миналата година, обаче, настъпиха промени, които

ни накараха да преосмислим нашата позиция и да сме заедно с останалите НПРО. МРЗ буквално пред очите ни в рамките на година и половина скочи от 320 на 460 лв., без някой да ни пита, без някой да знае как, без някой да ни обясни защо. Тихомълком министрите на труда и социалната политика едностранно, с подкрепата на синдикатите, определяха нивата на МРЗ. За моята организация не е проблем числото, проблем е начинът, по който се определя това число. Защото, ако днес това число не ни притеснява, то утре може да дойде министър, който да каже „от днес МРЗ става 1500 лв.“. До определянето на консенсусен механизъм за определяне на МРЗ, КРИБ няма да участва в преговорите за МОД. В дух на партньорство, предложихме един бърз и самоналагащ се акт - ратификация на една конвенция на МОТ, която ясно казва как се определя МРЗ, кои са факторите, които определят числото, и всеки работодател да знае какво може да очаква и как да си прави бизнес планове. За съжаление, обаче, виждаме един нагъл отказ от страна на синдикатите, вкл. против ратификация на тази конвенция.

Злоупотребата с числата продължава. Тя вече се разхожда и из бюджетната рамка. Всъщност, реалното число не е 460, а е 510 и нагоре, тъй като трябва да се добавят и задължителните класове за прослужено време. Това не е договаряно в НСТС, а синдикатите вече разнасят проект на договор за сектор „здравеопазване“, където се предвижда три пъти да скочи възнаграждението на управленския персонал. Аргументът е скачането на МРЗ. Така върви злоупотребата с нещо, което го няма в правния мир, не е обсъждано. Числото 460 се залага като репер в колективните трудови договори. Лошото е, че МРЗ не е една имагинерна величина, а е елемент на фиска, от който зависят глоби, социални помощи, дори работното облекло е обвързано с нивото на МРЗ. Затова ние сме непреклонни.

Петър Денев (БСК):

Становището на БСК е категорично в подкрепа на спирането на определянето на МОД. По тази тема в нашия УС има единодушно мнение. Нямаме среща с браншовите организации, на която те да не поставят въпроса за незапазарните механизми на входа и на изхода на осигурителната система. У нас има огромно различие спрямо страните с пазарна икономика и това различие е в поведението по проблема, по който говорим. Налице са нормативни иновации с обратен знак. Необяснимо за нас е, че тази патология се стимулира от политическия и синдикален елит, независимо че са известни отрицателните становища по тези въпроси на ЕК, СБ и МВФ.

Има едно златно икономическо правило: или спазваш паритета между приходи и разходи с определен бонус за приходите, или влизаш в улей на икономическия бобслей. А този улей накрая завършва с фалит. Може ли да имаш приходи 1-3% и да отговаряш на изисквания за покачване на осигурителни вноски и доходи с 3, 4, 5 и т.н. процента? Някои ни препоръчват шокова терапия с шоково увеличаване на доходите. Това е несериозно за българската икономика и темповете, с които тя увеличава БВП и производителността.

Няма как бизнес климатът да е „на шест“, а в същото време съдебната ни система и вътрешният ред и контрол да са оценени с друга по-малка мерна единица.

Не на последно място, считаме за ретроградна политиката по разпростиране на договореностите за МОД. Недопустимо е държавата да администрира части от работните заплати в частния сектор. Няма как да подкрепим подобен подход.

Ударно се приемат множество нормативни промени, без да се прогнозира и отчита ефектът от тези промени. 20 години НПРО атакуваме проблема със сивата икономика и се опитваме според възможностите си да създадем някакъв ред. Имаме взаимно разбиране, но истината е, че пространството на сивата икономика не намалява, а бавно увеличава своите размери. Откога говорим за болничните листове и липсата на контрол? Откога говорим за решенията на ТЕЛК-овете и липсата на контрол? Откога говорим за пенсиите, давани по болест? Административните тежести за бизнеса са стотици и за 10 години се промениха (най-често в негативна посока) десетки регулации.

Тази сутрин експерти ме запознаха, че вече е готова наредбата за оценка на въздействието – нещо, за което от години говорим и настояваме. И какво се оказва? Че наредбата се отнася само за нови

нормативни актове (не за промени в действащи), при това внесени само от Министерския съвет, или за такива, които имат „значително въздействие“, а „значително въздействие“ било „съществено въздействие“ (?)

Защо нямаме система за ограмотяване на българите в областта на осигурителните права? Голяма част от младите работници смятат, че осигуряването е за далечни години, за пенсия, до която може и да не стигнат. Работодателите били виновни... А никой не иска да обясни, че осигурителни случаи настъпват и на млади години – бременност и раждане, злополука и т.н. Но това все още не е предмет на осъвременяване познанията на младия българин.

Нашата позиция е „Стига вече!“. Всяка неправилна политика има край. Стига вече!

Александър Димитров (БТПП)

Аз ще се спра на това, че потвърждаваме изготвената съвместна позиция с останалите работодателски организации да се оттеглим от процеса на преговаряне на МОД. Колегите изразиха различни причини и следствия, затова няма да ги повтарям.

Ако се въведе отново един административен подход за налагане на МОД, обвързан с МРЗ, която също е определена административно, убедени сме, че ще настъпи процес по ново осивяване на икономиката и намаляване на работните места. Във всяка икономическа дейност има проспериращи фирми и такива, които едва се справят. При налагането на МОД за всички, едни ще се добре, други ще са още по-зле.

Нашата позиция за МОД не е първият симптом, когато ние организирано заставаме срещу некоректни действия от страна на правителството. Същото се случи и по темата за цената на електроенергията.

БТПП винаги е отворена за диалог със синдикатите. Ние имаме допирни точки, които са в интерес и на работещите, и на работодателите. Винаги сме готови да седнем на масата за преговори и да договорим адекватни критерии за определяне на МРЗ. Макар че в много страни от ЕС такъв механизъм няма, у нас на него се базират много нормативни решения. Самият факт, че МРЗ се определя по непрозрачен административен начин, води от години насам негативни последици. В бюджетната рамка се залагат и други параметри, които се отнасят до взаимоотношенията работник-работодател. Например, разпределението на осигурителните вноски и др.

Продължаваме да настояваме преразпределителната роля на държавата да се фиксира на 30 на сто, за да има и инвестиции, а това означава нови работни места.

ВЪПРОСИ-ОТГОВОРИ

- **Въпроси на Илиана Беновска** относно представителността на ССИ и целта на бойкота срещу МОД и МРЗ

Отговори:

В. Велев: Никаква смяна на правителства не се цели. Цели се въвеждане на европейски правила и у нас. Ние не качваме и не сваляме министри и правителства – това го правят избирателите. Синдикатите като че ли не са разбрали, че диктатурата на пролетариата приключи през 1989 г. Ако те искат да управляват, да си направят партия, да се явят на избори, да ги спечелят и да управляват. Не може те да налагат решения, а друг да носи отговорност. В този смисъл, нашата акция е в защита на правителството и е срещу синдикалния произвол.

Относно БВП, над 90% се прави в членове на нашите организации, но това не ни дава право на законодателна инициатива.

Относно ССИ, на вниманието Ви сме предоставили доклад, който в момента се обсъжда от нашите органи за управление и предстои да утвърдим позицията си, преди да го внесем. Фактите можете да ги

прочетете на девета страница. От минимум 23 икономически дейности, които законът изисква за представителност на работодателска организация, ССИ има в пет. За нас тази организация не е представителна и не отговаря на изискванията на закона и близо 300 000 хиляди предприемачи не заслужават такава участ да бъдат представлявани от такава организация.

Адв. Желязков: Това, което визирате (*бел. ред.*: решението на ВАС за възстановяване на ССИ в НСТС), се отнася до предходната процедура, а не върху тази.

Евгений Иванов: Не само че не искаме да сваляме когото и да било, напротив – искаме да помогнем на тези, които управляват днес или утре, да не може да бъде шантажиран по начина, по който е шантажиран в момента от синдикатите. Всяка година, когато се започне подготовка на бюджетната рамка, се започва едно чупене на ръце за вдигане на параметри. Защо в НОИ може да има едно златно швейцарско правило, което никой не оспорва, а за МРЗ няма такова? Ами, ако се въведе, няма да има шантаж, няма да има чупене на ръце! Затова синдикатите не искат да преговарят с нас по този въпрос.

По казуса с ВАС, това беше миналата врътка за преброяването, но съдът каза не че са представителни, а че няма мотиви към решението да бъдат признати. Просто някой в министерството го е мързяло да напише мотиви. Представителност няма!

Стигам до правилата за работа на НСТС. Първо, имаме negliжиране на правилата за определяне на това кой да бъде член на НСТС. При настоящото преброяване фирмите на г-н Домусчиев се озоваха в списъци на други организации и сега той трябва да доказва, че няма сестра, защото в МТСП казаха „аааа, има дублаж“. Това е безобразие! Това е наглост! Всеки, който не го мързи, може да си направи работодателска организация и да си напише, че този или онзи е негов член.

- **Въпрос на Христо Воденов (БТА):** Имате ли подкрепа от политически партии за тези искания? Какви ще са Вашите следващи стъпки?

Отговори:

Евгений Иванов: Ние и по устав не сме политически партии и не смятаме, че трябва която и да е политическа партия да се обвързва с нашите действия. Иначе, нищо няма да стане, ще има нулева година. Помня как в кабинета „Борисов 1“ успяхме да натиснем в кризата синдикатите да обявим нулева година и да няма промяна в МОД-овете. Ами, това ще стане и тази година. Нищо лошо няма да се случи. Това, което сме играли веднъж, ще го изиграем втори път.

Васил Велев: Един синдикален лидер каза, че до края на август ще има споразумение. Ето, краят на август дойде, няма споразумение. След това удължиха срока и той каза „Ще видите какви споразумения ще има дотогава. Ще ги направим със ССИ“. А те нямат браншови организации, които да са представителни. Тези споразумения не биха били признати от нашите браншови организации. Защото нито нашите в туризма или търговията са преговаряли и ще преговарят. Не може някоя НПО „Мама, татко и аз“ да подписва споразумение, което да задължава цялата икономика. Т.е. няма да има споразумение. Няма никаква пречка да се планира бюджетът с ръст от данък доходи и осигуровки, без да има прагове и ръст на прагове. Защото икономиката расте, сивият сектор трябва да намалява, както намаляват и ДДС-измамите. Аз съм сигурен, че догодина ще има ръст на приходите от доходи и осигуровки, без да има ръст на праговете. Затова искаме да се ратифицира Конвенция 131 на МОТ. Не е нужно да чакаме 16 септември, можем да седнем още сега да говорим по този въпрос.

- **Въпрос от ТВ Европа:** Може ли да отидете до по-крайни варианти – протести? Какъв е процентът на МРЗ от СрРЗ? Какво е препоръчителното съотношение?

Отговор от Васил Велев: Средноевропейското е 42%. Икономиките, които се развиват по-динамично, е по-ниско – около 30. У нас е 52. Не може да имаме африканска производителност на труда и европейски заплати с правителствено решение! Не може с декрет всички да станем богати, без да работим.

- **Въпрос от Илиана Беновска:** Имате ли изчисления по отношение на бъдещия бюджет какви средства се предвиждат да бъдат събрани след увеличаване на МОД?

Отговор от Васил Велев: няма да има разлика. Аз вече ви отговорих. Дори е по-вероятно да има по-голям ръст, ако няма прагове. Сега, ако един предприемач осигурява на праг, той се чувства защитен – дал е това, което държавата иска от него като минимум. Ако няма праг, на колко ще осигурява? Вече го няма този спасителен пояс (МОД) – размерът на лъжете. Вече има доход, реален доход, защото го грози затвор за осигурителни измами.

- **Въпрос от Мария Ванкова, БТВ:** Правилно ли разбирам, че някой в МТСП си е затворил очите, за да може ССИ да бъде признат за национално представителен? Ако е така, защо? От ССИ дават заявка, че ще сключват споразумения до 16 септември...

Отговор от Кирил Домусчиев: Категорично някой в министерството си е затворил умишлено очите. Този съюз е допуснат с нечия поръчка. За нас няма никакво съмнение в това. Става въпрос за много фалшификации. Става дума за абсолютна администрация. Ние ще внесем нашия доклад в МС и ще очакваме решение в обратна посока. Надяваме се длъжностните лица, които са си позволили да заблудят МС, да си понесат последствията. Ако това не се случи, не бихме влизали в НСТС, ако там присъства ССИ. Тогава правителството ще трябва да си води разговорите само с тях.

ССИ не случайно бързо се ожениха със синдикатите. Не виждам какво ще подпишат до 16 септември, след като нямат съответните браншови организации. След като не се спазват нормите, нормално е ние да не искаме да участваме в подобен формат и да правим компромиси.

- **Въпрос от Илиана Беновска:** Някой е подвел МС? Ще искате ли Прокуратурата да се заеме с този въпрос?

Отговор от Кирил Домусчиев: Първо искаме да видим каква ще е реакцията на МС след нашия доклад. Тогава ще можем да коментираме. Но ние категорично считаме, че някой не си е свършил работата и умишлено е подвел МС. Ние изискахме информацията от МС и нашите експерти се потрудиха да я анализират. Вие виждате до какви изводи стигнахме. И без друго критериите за представителност на работодателските организации са изключително занижени. Въпреки това, тази организация не покрива дори тези ниски критерии. Не е редно тази организация да стои на една маса с нас.